

תקצ' סדר הרואין לתקיעת שופר, וכן ט' סעיפים:

א אכבה תקיעות חיב אדים לשמע בראש-השנה, השע, לפי שגאלר 'תរועה' (א) ביבול ובראש-השנה של פעים, וכל תרועה (ב) פשואה לנינה (ג) ופושטה לאחריה; ומפני השמוצה למדו שפל תרועלות (ד) של חדש בשבעי אחד חן, בין בראש-השנה בין בייס-הperfורים של יובל, תשע תקיעות תזקען בכל אחד משליהם, פר' תר'ת פר'ת: ב' תרועה זו האמורה בתורה (ח) נסתפק לנו אם היא היללה שאנו קוראים תרועה או אם היא מה שאנו קוראים דברים שאין להם שום ייחד, לפיכך כדי לצאת ידי ספק ארך לתקע פש'ת שלש פעים (ו) ומש'ת שלש פעים ומתר'ת שלש פעים: ג' (ז) יש אומרים ששעור תקיעה בתרועה, ושעור תרועה בשלשה יבבות, ומהינו שלשיה בחות בעלה כל-השוא, והם נקראין טרומיטין. יולוי זה ארך לזר (ח) שלא יאריך (ט) בשר בשלשה טרומיטין, שאם-כן יצא מבלש דבר ונעשה תקיעה. (*יש אומרים דאן להח את הארכ בשרים קצת, ובلد שלא ארכ (ט) יותר (ט) מדי, וכן נוגין (מדמי והאי פיט). ארך לאריך (ט) בתקיעה בשל (א) פש'ת יוצר מבלש תש'ת יוצר מבלש פש'ת יוצר מבלש פר'ת, ומיהו, אם מאריך הרעה בכל תקיעה אין להש, שאין לה שעור למלוח, וכן בתרועה יכול להאריך בה כמה שירצה, (יא) וכן אם מוסיף על שלשה שרים עושה ארבעה או חמשה אין להש. יש אומרים שעשור (ד) יבא שלשה

פאר היטב

(ה) בשביר. ריל' שבר א' דקנו קול א' לא אדריך כן' טודמייטן דענשא הקיימה:
 (5) מדי. דקנו בטעור א' שבירס ווועזעה, דכא פער'ת' עבדין מספקא
 דשפא ערעה וווערא היא שיעים זיך וא' כ' מס הקיימה צ'ל' שעניהם זיך א' אע'
 שמוארכ'ק צב'שברים לית אין בנה, ובתש'ת' לא איזיך בשברים א' כ' שער ג' שבירים
 מה'ו. וען אחיםוניג: (ג) פער'ת' רשפא גוינו ערעה ווועזעה-ושברים צה'ר, ליל'

משנה ברורה

(א) בַּיּוֹבֵל וּבְרָאשֶׁה שָׁנָה שָׁלַשׁ פָּעִים. דָּקְתִּיב בְּיוֹם
כְּפָרְוִים שֶׁל יוֹבֵל "וְנִعְבַּרְתָּ שׁוֹפֵר תְּרוּעָה", וּבְרָאשֶׁה שָׁנָה
כְּקָתִיב "שְׁבַתּוֹן וּזְרוֹן קְרוּעָה", יְמֵי קְרוּעָה הַקִּיה לְכָסֶה:
(ב) פְּשֻׁתָּה לְפִנֵּיה. דָּקְתִּיב "הַעֲבָרָתָ שׁוֹפֵר קְרוּעָה". מִשְׁמַעַת
הַעֲבָרָתָ קְלָל אַחֲרָיו לְפִנֵּי הַתְּרוּעָה [גְּמָאָה]: (ג) פְּשֻׁתָּה לְאַחֲרָיה.
הַדָּקְתִּיב "הַעֲרִיר שׁוֹפֵר" [נוֹמָרָא]: (ד) שֶׁל הַדָּשׁ הַשְׁבָּרְגִּינִּי כְּבָבָי

* וַיְשִׁיר אָוּרִים דָּאוּן לְחֹשֵׁךְ וּבָרֶה. הַנִּגְוָן אֲפָלוֹ לְפִי שִׁיטָה וּדוֹשָׁעָר קָרוּבָה לא
קוֹי כי אם ב' חותה בעטף, מִלְּקָדְקָם הַשְׁכִּירָם אֲנָכִים יוֹתָר, וְאַמְּבָן
פְּקִיעָה וְסִמְןָתְפִיא תְּשִׁיחָה לֹא קוֹי פְּחוֹת מֵשְׁכִּירָם, הַלְּכָךְ אַנְיָן לְחֹשֵׁךְ כָּל שָׁעָנוּ
מְאַרְקָב בְּשִׁכְרָב אַחֲרָב פְּשָׁעָור ג' שְׁכִּירָם, דָּאוּן נְעַשֵּׂה קָרְעָה בְּתִשְׁעָה מִזְמָה
הַשְׁעָורָה. וְהַמְּהֻרָר שְׁבָטָב סְטוּפָה פְּשִׁיעָה לְפִילִי הוּא אַינְיָן לְחֹשֵׁךְ, הַנִּגְוָן לְדַעַת הַשְׁגָה
שָׁם, וְהַרְמָה"א הַוּסִיף בְּעַנְצָמוֹ לְתַלְגָּל אָךְ לְפִי דַעַת הַרְאָשָׁגָה נְטִיז וּפְשָׁוָן:

ב' בהַמְּלֵךְ הַשְׁבִּיעִי, ווְאָמֶר בַּיּוֹלֶל "הַעֲבָרָה שָׁופֵר תְּרוּעה
בְּחִדְשָׁה" (ב) אֲלֹמָא שָׂחוֹא בְּקֹל שָׂאָם מִשְׁמִיעַ בְּשָׂחוֹא בָּוֹכָה וּבִילָל, עֲזַרְן
עַל קְלוֹתָיו קָאָרִים קָוָל אַמְרָקָד בְּקָטָה, וְהָרָא פְּקָדָרָא
(2), אוֹ אֲקָדָס הַקְּנָלָל וּקְתָגָן, שְׁמַשְׁמַעַי קָרְלוֹתָא בְּקָרְתָּה כְּפָתָה זָה
וּמְתַתְּתָה שְׁלָשָׁ פְּעָמִים (וב''). וְאַין יוֹצֵא בְּפָה פְּקַעַפְעָתָה,
סִמְתְּקִיעָה אַפְרוֹנָה, לְכָךְ חֹזֶר וּתוֹקֵעַ שְׁבָרִים לְחוֹדָה. וּמְתַמָּתָה זוּ
מְקַבֵּל בְּגַתְתָה הַתּוֹרָה עַל קוֹרְעוֹתָה לְחוֹדָה, וְהַפְּסִיק מִתְחַלָּה בְּשָׁבָרִים בֵּין
ז'. דע, דְּבִין יְשָׁאָמָרִים קָהָה וּבֵין יְשָׁאָמָרִים שְׁמַכְבִּיאָה קְחַחְבָּר
וּבֵין שְׁלָאָקְרִיבָן הַיא בְּתֻרוּעה, אֶלָּא דְמַחְלָקָם בְּשָׁעָר קוֹרְעוֹתָה,
הַשְׁנִי קוֹרְעוֹתָה הָרָא בְּשָׁעָר פְּשָׁעָה בְּחוֹתָה, וּמְפִילָא נְקָבָה הָרָא
שְׁבָר אָסָר, דְּבִינוֹ קָוָל אָסָר, לְאַזְרִיךְ כְּשָׁלָשָׁ טְרַמְּבִיטִין, דְּגַשְׁשָׁ
זְהֻדר בְּבָהָה: (ט) יְוֹתֵר מְדוֹן. בְּשָׁבָרִים של פְּשָׁנָתִי (ט) לֹא אַזְרִיךְ
פְּפָקָד דְּשָׁפָא קוֹרְעוֹתָה דְקָרָא הָרָא שְׁגָגִין נְסָר, וְאַמְּרֵין גַם כַּמְתִיעָה
בָּהָה, וּמְתַתְּתָה לֹא אַזְרִיךְ בְּשָׁבָר אָסָר בְּשָׁעָר שְׁלָשָׁה שָׁבָרִים מהָאֵי
דְּרוֹהָא אָסָר מְקַרְוִינָה דִין הָרָא מִחְמָת דְּגַסְפָּק לְנֵי דְשָׁפָא
דְּרִיאָה גַּמְּפָן אָזְיָה יְוֹמָה. וְסִמְתַּחְרֵר בְּזָעָה וּרְאַשְׁוֹהָ סָבוֹר, פִּין דְּבָסְרָה
בְּשָׁבָר אָסָר לְעַשְׂוֹתָה קְעִין זָה: (י) בְּתִקְיָעָה של פְּשָׁרָתִי (וב'').
עוֹד פְּקִיעָה הַלְּא קְרִי בְּטוּרָה זְלִפִּי דָעָה זָו (ק) דֵי אָם גַּעַשָּׁה
תָּה, דְּשָׁבָרִים הָוָא נְזָמָן וְהָוָא יְוֹתֵר גָּדוֹל מִלְּלִיל שְׂהָוָא קוֹרְעוֹתָה גַּעַשָּׁה
לְשְׁלָשָׁה בְּחוֹתָה, בְּמוֹ שְׁתַבֵּח בְּרִישַׁ הַפְּעִירִי: (יא) וּבָן אָמָסִיף

(ט) ש'בעיעי 'ש'בעיעי' לגורה שוה: נאמר ברואש ה'שנה דגמראין (ט) ש'בעיעי ב' (ה) גנטפק לנו וכו'. מדרמןעןין פירוטה יבבא. אין אנו יוזעין אם הוא באךם הוגומ מלבו, ברכך החוליה שמש גונם, והוא ברכך הבוכה בכתהו, וזה מה שאנו קורין שבא לאלה, והוא ברכך הבוכה בכתהו, או אם הוא שעינם באחד דרלמא פונת התורה על שברים לחזרו, ואקפסיק בתרוועה בין שעינם עריך לתקע גס-בן פר'ת זאין יצא באמה שפְּקָע פְּשָׁרֶת, העטם עריך לתיקע גס-בן פר'ת זאמן שפְּקָע פְּשָׁרֶת, פְּקָעיה לתוועה: ג' (ז) יש אומרים ששורר תקיעה כתרוועה בסוף דכרי, פירזיוויה סבירא להו ר' שעור פְּקָעיה נהנין בין שלפְּרַען דליהיש אומרים הוה שעורו הו שילשה בחות קיטים, וליהיש אמבר רוץ גס-בן לענן שעור פְּקָעיה: (ח) שלא יאריך בשבר. רוץ לומר פְּקָעיה, בגין בשברים של פְּשָׁרֶת ובין בשברים של פְּשָׁרֶת אדרנן בשבר אחד בשורר שלשה שבנים ותוועה, דקה פְּשָׁרֶת עבדנן עריך לרקיות בשיניהם יתד, ועלבןן אף שלשה אריך גאת בשברים לית טעמאן, אבל בשורר שלשה טרומיטין מקר, ומפליא לא הפקעה בשבר קירוצה הקטובה בטוריה הא שבנים דיזון, וככל'ל, מפליא לא הפקעה פר'ת הפקעה קרי קירוצה רב קטרועה שלשה כהות קיטים, תורה אין לאראן דשפְּא קרי קירוצה שבירים זירועה ימד, רוץ לאמר ביל וגענה, הפקעה של פְּשָׁרֶת בשורר יב' כחותן, ובשל פְּשָׁרֶת יונט משל פְּקָעיה די בונה בטענה כחותן, בשל פר'ת די בתקיעה בשהייא

שער הצעין

(ה) גמרא: (3) ר' פיליפון מפנה דיסקיא דתמי ב' ה' "תְּהִבָּב" (גמרא): (א) וילאכ"ד, אפל במשנין ציריך לדור של לא לאויריך בשר אסיך קתבשעה ברומטין, וכלה בתקופה לרור בזע כ"ם מ"א; ואפל בודיעבד אין יוצץ לדעת אגרונין קינ'ה פקחיה פרכה יורם מיטערו זה, דהנ"ז "ה"
בחות, קרי שעור שברים ומושעה: (ד) בודיעבד די עסעה ווותה כת' בחות, וחוחת מה אפל במשנין לאן אצ' ואיריך לדור ולתקון, שקיי מיטגען להאריך בשברים כל שבר יומר פולישעה חותה^ח; ואסיך קוו טרי דיסקיא דתמי אנדז'ן, שקיי פין שאנו עושין בשברים פולישעה
בחות וועל-ברוחך שאנו מיטגען שעורי פקעה הא משנין חותה דורא לא פולות מה' [מ"א]:

הלוּבּוֹת רָאשׁ חַשְׁנָה סִימָן תְּקֵצָה

כיאורים ומוספים

כך לו ש-או-טו, ובכתב בספר מקראי קדר ימים גוראים סי' יז) שיט מעלה לשעתן בן, שבוח ידוע שהשער הוא בימי שלשה בחותם [כמובן להלן ס'ק טו שיש לשעות כישור והלבת הילוד]. מאידך, בספר מועדים ומנים (שם) כתוב שהגרא"ה מרתק פקס בעזה, מפמי שיש לחושש שסקח שמע בתורה הוציאת מותק הפסק כלשהו וכן ביאר הגרא"ג קריילין (שם), שאף שיש במצוות השם כל השבר לפני החלק האחרון שסביר, מימ' בגין שלאנטים נשמע כל השבר

במין ניגן ואין ניכר הפסק כלל, הרי זה שבר גמור.

ומני שנודג בעדעת הרמב"ן ורוצה להזכיר ולשmeno לאחר התפילה שברים פשוטים בשיטת היריב"א, דעת הגרא"ג קריילין (שם) שראשי לעשות בן ואין בך חילול יום טוב, מפני שתיקיעות אלו נזכרות כדי להציג את הספק מליבר, ואין שלא לזרוך, וכן למי שנודג במנוג ליטא מותר לתקע עבورو. אכן, העד הגרא"ג קנייבסקי (הלוּבּוֹת חג בחג שם) שאצל החוזא לא חזו ותקעו לאחר התפילה שרבים פשוטים. מאידך, דעת הגרא"ג אלישיב (שם), בספר העורות ראש השנה לא, ב' שנכנן לשמעו אחר התפילה

שברים פשוטים, יצאת דעת כל הרשומות.

(3) ומנגד בני תימן, לעשות את התרעה מכל אחד רצוף עם עליות וירידות על ידי הרעדת השופר [נק מושמע בסידור רס"ג שיש לעשות, וכן הביא המגדל ע"פ"ג מודל', שופר מועדים ומנים (ח"א סי' ה' הע' י') הוספיק שכן נהוג בבית מדרשו של החותם סופר. דעת הגרא"ג אלישיב (הלוּבּוֹת חג בחג פ"ב הע' 66) שנכנן לבני אשכנז להדר לשמעו דעתם של האונינים והרבאה רשותים שך יש לעשות תרעה, מפני דעתם של הלוּבּוֹת תימנית לאחר התפילה, וכל הפחחים ביטום הראשונות, וראה הלוּבּוֹת שלמה ואש השנה פ"ג סי' ג' ואחרות הלכה הע' ו'. וראה הלוּבּוֹת בני תימן, הספק הגרא"ג קריילין (חוט שני ראש תרעה וזה מנגד בני תימן) שמא היא כשרה לבני אשכנז, שיתכן שההפסק השנה עמי' ס'ו שמאו לנו לעיבובא, אלא מעשה רק להבליט יותר שאינו קול אחד רצוף אלא כמה קולות. ולענן תקיעה עם עליות וירידות חזוקה, שנשמעת ברורה של בני תימן.

duration (שם עמי' ס'ב) שציריך עין אם היא נחשבת תקיעה.

[שעה"צ ס'ק ב]

דיילפין אפה דסינא דקטייב ב"ה (ו"קיבב"').

(4) וממלמוד זה מבאנו של סיטרא למצות תקיעת שופר, ביאר הגרא"ג כלואר (ספר מקראי קדר ימים גוראים סי' יז) אחרות אות שערתו עשי התרעה, שחרי אמרו לה שאין לה טיבוה לחושש שבנה מות במלחמה ובחדאי הוא מוחלק את שלל המלחמה, ומ"מ היא פחדה שמא הוא מות, וזה בא למלאנו מה והרגשה שצרכיה להיות לאדם בעת תקיעת שופר, שיתכן שיוכה האדם בדינן וכ恬 להחיטם ומושרים, אך מ"מ עליו לפחד ולהיוור, שאם יתרשל עלול להביא על עצמו אסון נורא. וכען זה ביאר הגרא"ג אלישיב (העורות ראש השנה סוף ע' ב).

[משנ"ב ס'ק ב]

ו לתש"ה שלש פקעים וכ"ו⁽⁵⁾.

(5) וכן לעניין ברכה, כתוב בבייה"לbekmen (סי' תקצג ס'ב ד"ה ואם) שמי שאינו יודע לתקוע שלש פעמים תש"ת ושלש פעמים תש"ת ושלש פעמים תש"ת, ואין אחר שיבול להשלים מה שלא תעקב, אין רשותי לבך [משמעותם של שלוש פעמים תש"ת לדבר או תש"ת, או תש"ת בלבד יתכן שלא יעצ].

אמנם, לעניין המודר הנהה מוחבירו משופר, שהדין הוא אם אין מי המשך במילויים עמוד 36

סימן תקצ

סדר הראוי לתקיעת שופר

[משנ"ב ס'ק ב]

משמעות עקרות קול אפקדו).

1) ותקיעת שנשנה הוקול באמצעותה, המהרי"ל דיסקין (שאלות שלמה ח'ב סי' נה, והובא בມעודדים ומנים ח"א סי' ה' אות א) לתקוע שנייה, וביאר הגרא"ג שטרנברג (שם) שהחש שדרב זה הוא בכלל מה שכטב היריב"א (ראש השנה לא, ב' סוף ד"ה והדנתן) שכששוברים את סוף התקיעת בקול אחר נחש שבר בפני עצמו ומפסיק את סדרה. מאידך, בלקט יושר (ולבדות ראש השנה ד"ה טוב ע' 125) ממשמע שאין בה החש, וכן הילו למשה החוז"א והגרא"ג קנייבסקי (ארחות רבינו ח'ב עמי' קפ), מושם שדבר זה הוא בכלל הדין של כל הקולות בשופר, וכן דעת הגרא"ג אלישיב (אשר האש"ג פ"ז אית' ב' ס'ט) והגרא"ג קריילין (הו) אויערב (הלוּבּוֹת שלמה ראש השנה פ"ב ס'ט) והגרא"ג קריילין (הו) שני רוח השנה עמי' ס'ב). והויסיף הגרא"ג יויערב (שם דבר הלוּבּוֹת שמי' מקפידים בו אינו אלא הדור מטה וחומרה אחת טו), שמה שמי' מקפידים בו אינו אלא הדור מטה וחומרה בעלמא [שם בס'ב] באהות הלוּבּוֹת הע' 35 מובא, שאמר בעל תוקע שהאהיר הרבהה בתקיעותיו שਮוטב שיקער, כדי שלא יבא לידי שינוי הוקול באמצעות התקיעת.

ולענין התקיעת שנעשה הפסק באמצעותה, כתוב המתוח אפרים (ס'כ'ה) שוק בשופטיך יותר מידי נשמה ולאוון השומו רואה הרבר בשמי' קולות נפרדים נפלטל התקיעת נוראה באפק המגן שם). מאידך, בחיה אדם (כל קמבל ס'ח) בערך השלחן (ס'ב) ובושאית אבני נור (אייח' סי' תמד אות ז) מבהיר שאין תלי הדבר בשמי'ת השומו, וכל שיש הפסק מועט באמצעות התקיעת, אין היא פשוטה ונחשבת כשתוי תקיעת. אבן, אם הפסק מועט כל כך עד שאינו נרגש כלל, דעת הגרא"ג קריילין (שם) שהתקיעת בשורה.

[משנ"ב ס'ק ה]

מה שאנו קורין שבריהם⁽²⁾ וכו', מה שאנו קורין פרועה⁽³⁾.

2) ואופן תקיעת השברים, כתוב הרמב"ן (דרשה לראש השנה ד"ה וכותב, והובא בחידוש הרמב"ן) השלים ראש השנה לא, ב' ד"ה וכבר שאין לתקוע כל שבר בקול פשוט, בתקיעת קרזה, אלא יש לעשותו עם שבירה, בגניה. מאידך, בחיה היריב"א (ראש השנה שם סוף ד"ה שייעור) כתוב שאין חילוק בין תקיעת לשבר אל בא בשיעור אוור הוקול, אך לא בצעורתו וגינויו [וראה עמק ברכה] שופר. אוט ג' שהוכיחה כן גם מתוט' בראש השנה שם ד"ה שייעור].

ולמעשה, מנהג בני פולין גרמניה והונגריה, וכן בני ספרד, בדעת הריב"א [וראה בשווית תשובות והנוגחות (ח'א סי' שמג) שכתוב שאף לשיטת היריב"א יש לתקוע את השבר הפשט בקול יוד קצת, כדי שישמעו בכל בכיו, והוסף שכן תקעה הגרא"ג הענקן].

מאידך, מנהג ליטא, בדעת הרמב"ן, וכן נהוג המהרי"ל דיסקין (הלוּבּוֹת חג בחג פ"ב הע' 65 בשם הגרא"ג אלישיב), וכן נהוג הגרא"ג מרתק (מושיעים ומנים ח"א סי' ה' הע' ה) והחוז"א (חוט שני רוחה השמה עמי' ס'ח) שכטב שבר נשמע בקול 'או-טו', וביאר הגרא"ג קריילין (שם) שמה של לא חשו בליתא לשיטת היריב"א לתקוע שברים פשוטים [טו, טו, טו], הוא מושם שברבו שאין כונת הריב"א שאין יוציאם כשיישני ושבירה בקול, אלא רק שאין צריך לעשות שניו, ואפשר לעשות קול פשוט.

ומנהג הרבה מקומות בליתא והרבה יישובות, שכטב נשמע

מילויים

הלבות ראש השנה סימן תקפו תקפה

המשר מעמוד קודם

শরים לחור וטורעה לחור.
 (8) ובטעם הדבר שושנה דין זה מומי שהפסיק בדיור בין הנחת תפלין של יד לתפליין של ראש שכבת החשוע לעיל (ס"י כה ס"ט) שערך לחור ולברך, כח במנג'ב למן (ס"י תקצ'ב שם) שתפליין של יד ותפלין של ראש דין שמי מצוחה נפרזרות, ולפיקר אם הפסיק בינוין הרכבה שביר על החל יד לא חלה על של ראש, מה שכן אין התקישת כלל מצחה אחת דין, ואם הפסיק בינוין הרוי זה ודומה למי שבירך ברכת המוציא וטעם מעט ודבר, שכן צריך לחור ולברך לפני שממשיך לאכול.

תקינות דמיושב, אף שלא היו נהוגות בזמן התקנה אלא נתקו רק בזמן האמוראים [ראו רמב"ן בדרישה לאייש השנה ד"ה אבל עכשווין הרין בכל התקנה שלא לתקעו קודם זמן זה].

[משנ"ב ס"ק]

ונפלול הפטיח דעתתו והפסיק בדרכו⁷ ביניים⁸.

(7) אכן, אם הפסיק בדיור בין השברים לתרעה בתשרית, כתוב לקמן (ס"י תקצ'ב שם ס"ק יג) שלא יצא אכן כתוב שלא יהוזר ויברע, ובטעם הדבר כתוב בשעה"צ שם (ס"ק ייח), שכן שעריך לעשות את השברים תרעה, באחות, אם הפסיק בינוים אין זה שברים תרעה, אלא

הלבות ראש השנה סימן תקצ'

המשר מעמוד 128

התקישת, והוטיף (שם אותח ח), שכשמשיערים את אויר התקינה ביחס לתרעה יש לכלול אף את הפסיקים שבחורה בין קל לקל ונבספר תורה המודיעים (עמ' רצח) כתוב שאיל הרובה מבעל התקיעים שיעור ט' טרומיטין הוא 1.33-1.5 שנים, ואצל בעל ווקע מזמין יכול להיות גם פחות משנייה. והגיר רבאל שמואלבין (בדורות וכליל התקיעות שכבת בישיבות מיר) שיר על פי דידיקת מחשב, שיעור ט' טרומיטין הוא 1-1.2 שנים, וייח טרומיטין הוא 2.5 שנים, וג' טרומיטין הוא 0.36 שנים, וכחוב שלפיכך בשברים הנוהגים יש לעשות בין 0.37-0.39 שנים, ובשער כבורה לדעת רשי שהוא ב' טרומיטין שיעורו הוא 0.25 שנים. ובשער כבורה לדעת רשי שהוא ב' טרומיטין שיעורו הוא 0.25 שנים).

שיתקע עבורו יכול לתקוע בו בעמי, כתוב לעיל (ס"י תקפו ס"ק כב) שאנו רשאי לתקוע יותר מעשרה קולות, והיינו שעתה של עיר הדין, והיינו תשרת תשית ותרית. וכן לנען מי שלא גוזמן לו שופר עד לאחר שקיבל שבת בסוף היום השני, כתוב לקמן (ס"י רור ס"ק ז) שלא יתקע אלא תשרת תשית ותרית. אכן, כחוב הפק החחים (ס"י וקפו ס"ק מ וס"י תר ס"ק יג) שכונת המשניב בשמי מקומות אלו הייא שיתקע תשרת תשית ותרית שלש פעמים. והשונה הלבות (ס"י תקפו ס"ט) כתוב לישוב, שאלו ציריך למור במנג'ב שם שלשים קולות, במקום עשרה קולות, וצ"ע זומבהדורות תורה המודיעים צין השונה הכלות שם לפך החחים. וראה בפמ"ג (משב"ז ס"ק א).

ומי שאין באפשרותו לתקוע יותר מעשרה קולות, בגין שתווך בביבה חולים, וכן לו מן לתקוע בכל חדר שלשים קולות, דעת הגראי קרליין (חו"ט שני ראש השנה עמי ס"ד) שיבול לטסוך על דברי המשניב בשני המקומות נגלי ולתקוע רק עשרה קולות, ואפשר אף לברך על הה, וכן דעת הגראי אלישוב (אשר האיש ג"ג ט"ז) אות כת שאמ' יודע שלא יהיה לח לתקוע שלשים קולות בכל מקום, עדיף שיתקע רק עשרה קולות, מואשר שיתקע בתחליה שלשים קולות, ובחולק מהמקומות כבר לא יוכל לתקע נאך לא נור שם האם מברכים על הה או לא) וראה מה שכתנו בבייה'ל למן (ס"י תקצ'ג ס"ב ד"ה ואם).

[משנ"ב ס"ק]

ptrrohu heo k'shuor t'shuha chotot⁹.

(6) ואופן החישוב של שיעור הכהות, דעת הגראי קרליין (חו"ט שני ראש השנה פ"ד עמי ס) שמשערים לפי אדם בגין היוזע את מלאת

[שעיה"צ ס"ק]

שערי מנגן להאריך בשברים כל שבר יומר משלשה כהות¹⁰.
 (8) דבריו אלו אינם כבורה הרואה והרגשה וההתעוררות בעת בשער כבורה של טרומיטין, ומה שכחוב במנג'ב שדריבו הם לפי דעתה זו, הדיתו לפי שיטת הרומ"א בדעתה הראשונה.

הלבות ראש השנה סימן תקצ'א תקצ'

המשר מעמוד ס"ז

שיתקעו בה כוין שמנגה זה נשנה בראשונים, ולගאילים בכר אם לא ייגנו בן יהה חסר להם המוצה והרגשה וההתעוררות בעת התפילין, ואילו לאלה שלא הוגלו בכר אין בה אלא חוטפות. הלנהגים לתקוע בתפילה הלחש ושעומדים או באמצעות הרכבה, האם מורה להם להפסיק לשמעו את התקיעות, כתוב בשווית אגרות משה (אויח' ח"א סי' עפנ') שמותר, אפילו לדעת ר"ת ור"י (וחוב בתוס' ברוכות כא, ב ד"ה ע"ד) שמיינית קדושה באמצע תפילה לחש מזהה הפסיק, שאף לאוthon דעתו אין השמיינא נחשבת הפסיק אלא בקדושה, ממשום שיוצא מחמת שווא שמע עגנה, אבל בתקיעות שהשמיינא בלבד היא המוצה ואיתו יצא מחמת שהוא בצעמו, גם לשיטות

בצד ה' שתווכים בלחש. וכן כתוב בשווית אבני נור (אויח' ס"י תמה), והוטיף שבביתה הכנסת שבו קבוע את תפילהנו לנו מקומות לתקוע בלחש, והוא בטל את המנחה. ובמקומות אחרים (שם ס"י תמה) כתוב שמה שבבל והנאה היה ותיק בלחש שא' שבריע שלו הייתה את דברי המג'יא שאן להhogן נן לכתיה, הוא פפני שקר נוגד ובגלל שם טוב ותלמיידו שהוו מכובנים בתפילהם לפי בנות הארי ז'ל, ולכן רצוי גם להתפלו בטח הארי ז'ל, אבל פסק השוע' והמג'יא הוא לרובא דרבוב שאן להם שיטות בכהות הארי ז'ל.

ובמנין שמרפכללים בו כאלה הרגאילים לתקוע בתפילה הלחש וכאליהם, כתוב הגראי מילר (מכחוב, ספר דרך עץ החחים עמי 555) שרוואן

הַלְכָות רָאשׁ הַשָּׁנָה סִימָן תְּקַצֵּ

ביאורים ומוספים

12) ולדעתה זו شأنין לעשותם בנסיבות אחת, האם ציריך בפועל לנשותם בין השברים לתרועה או שדי בכר שהשהה כדי שייעור נשימה, בש"ע הרוב (ס"ח) מבואר שיש לנשות בינותים, וכן כתוב בספר אש דת (ט"ז עמי' בא), וכן דעת הגרא"ז מבрисיק (פנוי רבנו הגראייז עמי' סח, הלבלה חג בחג פ"ב הע' 38) והוגוץ"פ פראגן (מקראי קודש ימים נוראים ס"י). מאידך, דעת הגרא"ש אלישיב (אשרי האיש ח"ג פטיז אות ל) החוגרני קרליין (חותן שני ראיון נשימה לאש דת) שאין צריך לנשות בפועל [וראיה ש"ת התשבץ' ח"ג סי' רט].

ושיעור הנשימה שיש להפסיק בה [לදעת המשנו'ב, וראיה מוה שבתבבו להלן ס"ק ייח] בשם החזו"א], ביאר הגרא"ג קרליין (שם) שאינה נשימה כלשהי אך אין צורך נשימה עמוקה ואורכה, אלא יפסיק בבדי נשימה קצרה, אכן בין שיש יותר הקפודה שלא להאריך יותר מאשר שלא לקלצ'ר יותר מומי, נהוגים למשת בהפסק, ובספר אש דת (החולת ס"ג, עמ' ח) כתוב נשימה זו דוא' בשעה טרומיתין או יותר, ובספר מועדים וחמנים (ח"א סי' ה הע' ד) פקסק בדבריו שדי בפחות [וראיה במשנ"ב להלן (ס"ק בא)].

[משנ"ב ס"ק יח]

אלא יפסיק מעת, רק שלא יקיה בקדרי נשקה ביניטם⁽¹³⁾.

13) והחזו"א (או"ח סי' קלו ס"ק א) כתוב שادرבה, באופן זה שmpsיק מעט נוחבים 'השבריהם-הזרעה' בשתתי נשימות, ורק ככל מהפסיק כלל ביןיהם ומריע מותך השבר נחשב הדבר כנשימה אחת. וכן כתוב בש"ת אבני נור (או"ח סי' תמן אות ה וס' תמד אות כ) שליטה שיש לתקע בנסיבות אחת, אם הפסיק בינהם אפילו משחו, לא יצא.

ובביאור נשימה אחת לדעת החזו"א, נחלקו הפטוקים, דעת הגרא"ח קנייבסקי (שונה הלבות ס"ו, ותורת המועדים ס"ק ג עמי' רצח) שמריע מותך השבר ממש ואינו מסיים את השברים, אלא סוף השברים הוא כבר תחילת התרועה. מאידך, בספר אמרוי ישר (ויריד ליקוטים סי' לד עמי' קסב-קסג) כתוב שלעתה החזו"א יש לסיים את השבר الآخرן, ולהפסיק שישיה ניכר שסימן, ולאחר מכן לחתיל מיד את התרועה, וכן דעת הגרא"ג קרליין (חותן ראש השנה עמי' עב), הגרא"ש דבליצקי, והגרא"י שפירא (תורת המועדים שם).

[משנ"ב ס"ק יא]

שלא לעשות יותר מן שלשה שבריהם⁽¹⁴⁾.

9) ובטעם הדבר כתוב הפרישה (אות א), שנגנו בן מחשש שמא לא יהיה לו כה לעשות תרועה אחר שברים באותה נשימה [וראה ב"ה. וברשות הרמב"ן (הובא בחו"ה הרמב"ן השלם ראש השנה ג, ב ד"ה ושמעתה) כתוב שהריב"א הערך את מי שעשה כן לחור וلت��ע שב מחשש שמא נחשב השבר הנוסף ככל המפסיק בין השברים לתקיעה שלאחריהם, וכתוב שהר' נתן ב"ר מאיר נחلك עלייו מפני שבר שמיין במיינו אינו חוץ].

וחזו"א לא הקפיד על כך (חותן שני ראש השנה עמי' ע), ובאיו טעםו, שכן שיש בעלי תקיעה שאנים תוקעים כהוגן את השבר הראשון והאחרון, לפיכך ראוי יותר שלא להתחשב בהם במנין השברים אלא להוציא שברים. אכן, מי שתקע כהוגן וככל להקפיד על כך, דעת הגרא"ג קרליין (שם) שבחדאי יקפיד בדברי והקיצה המתה (ס"ק ד) כתוב שיש מקום לתקע דוקא ארבעה או חמישה שברים, בין שלשי"ז אין להאריך לשבר אחד כשייעור שלשה בוחות, ומאייך ליעה השניה בש"ע אין לפחות הלכות חג בחג פ"ב הע' 25 שפקפק בה.

[שעה"צ ס"ק ח]

ואם אין בשל שבר שעור שפי חhot קל' שהוא פין דאפייקפה מכת אחר⁽¹⁵⁾. וلنבין בעל תקע שהחלק מהתרעות מאריך בכל פי שנים כמה שמאיר בתרעות אחרות, דעת הגרא"ג קרליין (חותן שני ראיון נשימה עמי' סי) שאיתו כדין [מפני שבר נכנס לכל שבר].

[שעה"צ ס"ק יב]

בר' בטב [ק"א זתקין קה לתקל⁽¹⁶⁾].

11) וראיה במשנ"ב להלן (ס"ק כח) שחשש לדעה הריאונה שבשלש כוחות נחשב כבר שיים את התרועה.

[משנ"ב ס"ק יז]

כאן נכוון לעשותם בנשימתה אחת⁽¹⁷⁾.

ובדייעבד בזאת אף בקב' נשיםות, ט"ז: (1) בנטשומה. כתוב הטע"ז: ניל דיש למלמד להתוציא שללא יעשה שם שמייה בין השברים לזרעך ויעשה האכרים כל מה

באור הלכה

* ומילא תאריך בתקיעה בטעור קהיר והאריך בשברים וכיו', לא כן כנראה. הנה בפנת המחבר לפיה ועתה בזעם וראשותו דאמ שעה שבר של רולן קמבר, רעה אחותה פקיענית, כי נמי אם עשה התקיעתך כך זו בחותם שאינוי ויצא לאפי רעה אחותה, ובשברים עשה שבר אחד של ג' בחותם אינו יוצא לדעה קראאנטה. אגאנם לוי מלה שארו נונק אין קרכ'א"ל לישל בנט-הה, אפלואן אם עשה השבר של ג' במלות בתקיעת צבון רודאיו יואן, וכן במלוטריה' אמר פישע שטבר בחותם מקדי שעור שברים ותורתה גס-ים יוציאו. ועשה של שבר אחד בתקיעת צבון, חטב ספער שהר-אפרונים דיזיל לתשישכו עד ט' בחותם רוחן ולא עד בעלה, ומפליא מילא מילא' ש' השה אדריאן לודז'ן, לא לא בקי' שעור שברים ותורתה הא עד ט' בחותם רוחן לא עד בעלה. בזיאן לדריאן, לא אקרמן אלא אמא'ן עשה קרש ברם במשרת' קרי ט' בחותם, ואאקרמן דאם פסלניין אלא אמא'ן עשה קרש ברם במשרת' קרי דלא קם לא קמר ולא קמר ונוכן בתקיעת צבון התקיעת צבון מילא'ן דלא קם לא קמר ולא קמר ונוכן בתקיעת צבון אם עשה התקיעת צבון מילא'ן השעה בחותם והשברים עשה בשבר אחד בקי' שעור

חחות, בזין דתורהעה שם הווא בפֿקּוֹד זה, מפֿילא לא ה'רו שעור תקיעת
עם אחד עינשׂה קשְׁר אֶרְךָ מִקְבָּרוֹ, דקמֵשׂת תְּהִלָּא אֲסֹדוֹ לְעַשְׂוֹתָן, כן;
גהה כחותות; וגם דילנית קראבּעַד קל שְׁר שְׁחוֹא בטשען בחות נחשב
ע' עשה השבר במלשנ'ה עיר' י'ח' בחות אַכְל' ח' חסיל אף בדרעכט;
גנוו השבר השלשה שכברים (ז) בטשען בחות, ובדרעכט (ט) י'יא אַמְּרַיךְ
(ט') אַצְּרַיךְ לומר "ח' ח'" התרעה הווא טשעה טרומיטין, וגם שכברים
ונר מעת: (טו) והאריך בשכברים. לאו וווקא, דהואה קדרין אם אריקתו
עיצ' רבו פֿרְטִינוּ וְזַקְשָׁה לתאקוֹן, להבן מפּוֹטִינוּ לְעַשְׂהָה, עעל'ין
תְּתִשְׁרַת', שפל תקיעת יהיה לפקחות בשער ח' י' בחות ומעת י'וֹרָה,
זה יוצא לאיל עלאמָה, שחררי מפּר לְהַארְיךְ אַפְּלוּ י'וֹרָה מפּשָׁער, וגם
בר (ט') מתקשעה בחות, וטוב יותר של לא געשָׁה בבל' שְׁבָר רְקָבְלָה
של פֿנְת', בלשעור תשען בחות: ד' (טו) בישממה אחת. דהו אנו
(ט") רב' הפוקדים דוחו י'עכּוֹא אַפְּלוּ בדרעכט: (ט') שאין אַרְיךְ
יען בעבּית' ייְסָף ו'בְּ ו'בְּ אַלְעַשְׂתָּם לְעַשְׂהָה בְּנֵימָה אַחַת. וטעטם, דהא מה
(ט') י'יש אָוּמָרִים שְׁאַרְיךְ לְעַשְׂהָה בְּנֵימָה אַחַת. וטעטם, דהא מה
ה'בְּנֵין וווקא, קא זיא ז'ידי קרואה, אַמְּבָן אין להפסיק ב'ג'ינה בעשיה,
אם עשה בן מחיירין אותו. (טוו) ומכל קומם לא תלתקע שכברים ביטבען^(ט''): (ט') ובתקיעות
יבסיק מעט. רק של' י'ג'ה ב'ק'ר' ישקה ביטבען: (ט'') ולתקיעות
טלתקע מל'יזות פְּשָׁת' פְּרָת' ובן ל'קורנות ובן ל'שורות, יכול
(ט'') מהנהג' הפשוט וכו. ובמקומות שזוניגין בעשות בניממה אחת,

שער הצעיר

רבים לא למלמדים, אך בקביעות מאייר באשרוי אחרונם שקיימו בדרכם דרכם ווותחן-הרבשן, עין בקביעות מאידך באשרוי אחרונם שקיימו בדרכם דרכם ווותחן-הרבשן [לכובן]:

ו' ב' עאות-סופר הוא וצל' י"ח טרומיטין כמ"ש: (1) אחת.

משנה ברורה

על שלשה שברים. ויש מן הפקדים שמחקרים בז'ה, וכן לחשן לחשן לאשיות יותר מן שלשה שברים^(ט) (חזרנו): (יב) שם משא טורקיין. ותאבי הארץ גרים נצנ'ן לאשיות גן בתקופה, וביריעד כי בשלה בחוץ בקעה ואשונה: (ו) ושבור אקייעה גמ'ין וכ'». כן בשל פר' הת' גמ'ילו בשל פשת' הווא יונר נבון לחש לבעה זו לתקופה, פרעה קראשנה, בן פקבי אחרוניים. ומה שכתב יליי ה'ה, אין לחש' וכו', זה לומר, כיון דשער קיקעה הוא בפשתעה טורקיין לוחות, מפלייא יוכל להאריך בשר אחד מהשברים עד כדי שמשמונה גודלו מושגין. אז, ח'רף את תקעה, אכל עזיר שלא עשרה קשועה לבריל

בצפָא. וְהַמִּבְשָׂרָת הַהָּרָה נֹנֵן לְקָל יוֹמָר, לְהַארְיךָ בְּשֶׁבֶר אֲחָד עַד
עַד גַּדְעָן "ח", שֶׁהָרָה גִּנְיוֹת וְלִילּוֹת, (ס) אֲלָא דִישׁ לְחַבְלָבוֹל הַדְּבָר, שָׁ
כְּכֹל"ל, עַל-כָּן שְׂבָע אֶותֶם בְּכָל מִקּוֹם, שְׁלָא גִּיהְיוֹ שָׁוֹם שְׁבָר אֲרוֹךְ בְּמִלְּ
בְּתַקְשָׁה, עַל-כָּן שְׂבָע גַּוְתָּה, (ט) מִלְּקָם דְּרִיבָּבָד אִינוֹ גַּנְפָּל
בְּתַקְשָׁה, דְּשָׁבָב גַּעַשְׂה פְּקִיעָה לְכָלְיָעָלָה. וְכָתוּב הַאֲחָרְנוּם, דְּלִיכְחָלָה יְשֻׁעָה
בְּשָׁעָה שְׁבָעָה שְׁבָעָה כְּחָזָות אוֹ רְחוֹב לִזְהָה: (י) יְבָרְכוּתִים. טַעוֹת-סְטוֹפָן
בְּכָבְדִים קָרְבָּה שְׁבָעָה עַל-כָּחָזָות הַוָּא בָּן, וְאַמְּגַן הַאֲוֹרְבָּה יְחִינָּה גַּם
בְּכָבְדִים קָרְבָּה שְׁבָעָה עַל-כָּחָזָה, גַּמְּבָנָן לֹא בָּצָא. וְהַהָּנָה בְּעַכְרָבָה שְׁבָעָה
אַכְכָּבָב קָצָרוֹ אַיְלָה לְהַתְּגָנָה לְכַתְּחָלָה: צְרוּ הַתְּקָעָן לְזִמְרָה שִׁיאָרִיךְ בְּתַקְשָׁה
הַתְּקָעָה שְׁבָעָה שְׁלַפְּשָׂת וּמְרָת תְּגִיהָ לְפָנָהוֹת (ט) קָשָׁעָר תְּשָׁעָה כְּחָזָות,
בְּין לְפָנָהוֹת (ו) וּבְין לְפָנָהוֹת (ז) כְּלִפְרֹועָה, בְּין שְׁלַפְּשָׂת וּבְשָׁוָה שְׁבָעָה
בְּכָחָזָות, וְגַם זִבְּרָה לְפָנָהוֹת שְׁבָעָה (ט) כְּלִפְרֹועָה, וְאַזְן לְפָנָהוֹת לשְׁנִים. וְכָתוּב
נוֹשָׁן בְּשָׁבָל פְּרֹועָה הַכְּבָבָה בְּתָזָה, וְאַזְן לְפָנָהוֹת לשְׁנִים. וְכָתוּב
לְעַשְׂתָּם בְּשָׁנָה אַחַת. דְּגַנְוָה וְלִולָּי לְעַבְּרִי אַיְשָׁשָׁ בְּשִׁיחָה אַחַת⁽¹²⁾: